

Försäkrings- marknaden

Kvartal 1, 2023

Publiceringsdatum: 2023-05-17

Innehåll

Svensk Försäkring är försäkrings- och tjänstepensionsföretagens branschorganisation. Svensk Försäkring arbetar för att öka kännedom om försäkringars betydelse i samhället och för ett högt förtroende för försäkringsbranschen. Statistiken som Svensk Försäkring tillhandahåller är en del av en branschgemensam infrastruktur och presenteras på Svensk Försäkrings webbplats, www.svenskforsakring.se/statistik. Detaljerade data finns i Svensk Försäkrings statistikdatabas, www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/.

Varje kvartal presenterar Svensk Försäkring rapporten "Försäkringsmarknaden". Det är en sammanställning av statistik om försäkringsmarknaden, till exempel i form av utbetalda försäkringsersättningar, premieinkomster, marknadsandelar, totalavkastning och antal skadeanmälningar. Uppgifterna är i huvudsak baserade på svenskägda företags tillsynsrapportering till Finansinspektionen. Svensk Försäkring samlar också in motsvarande uppgifter från stora utlandsägda filialer. Därutöver samlar Svensk Försäkring in fristående uppgifter från försäkrings- och tjänstepensionsföretagen. Uppgifterna i diagrammen 6, 7 och 14 är enbart baserade på data som samlas in av Svensk Försäkring.

Nedan visas en förteckning över de diagram som ingår i denna rapport.

Försäkringsmarknaden

- Diagram 1 Utbetalda försäkringsersättningar
- Diagram 2 Premieinbetalningar

Skadeförsäkringsmarknaden

- Tabell 1 Inbetalda premier till skadeförsäkringar
- Diagram 3 Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen), fördelat per produktområde
- Diagram 4 Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag fördelat per produktområde
- Diagram 5 Marknadsandelar för skadeförsäkringsföretag i procent av årliga premieinkomster, per företag/företagsgrupp
- Diagram 6 Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen), fördelat per försäkringsgren
- Diagram 7 Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar per försäkringsgren

Pensions- och livförsäkringsmarknaden

- Tabell 2 Inbetalda premier till pensions- och livförsäkringar
- Diagram 8 Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen), fördelat per produktområde
- Diagram 9 Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per produktområde
- Diagram 10 Marknadsandelar i procent av årliga inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar, per företag/företagsgrupp
- Diagram 11 Livförsäkringssparande, konkurrensutsatta försäkringar
- Diagram 12 Livförsäkringssparande fördelat på sparform, konkurrensutsatta försäkringar
- Diagram 13 Inflyttat försäkringskapital per produktområde
- Diagram 14 Genomsnittlig totalavkastning på tillgångar som förvaltas av svenska livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag

Dataunderlag till Försäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen

Underlagen till samtliga diagram och tabeller som presenteras i Försäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen, via följande länk:

[Dataunderlag till rapporten Försäkringsmarknaden](#)

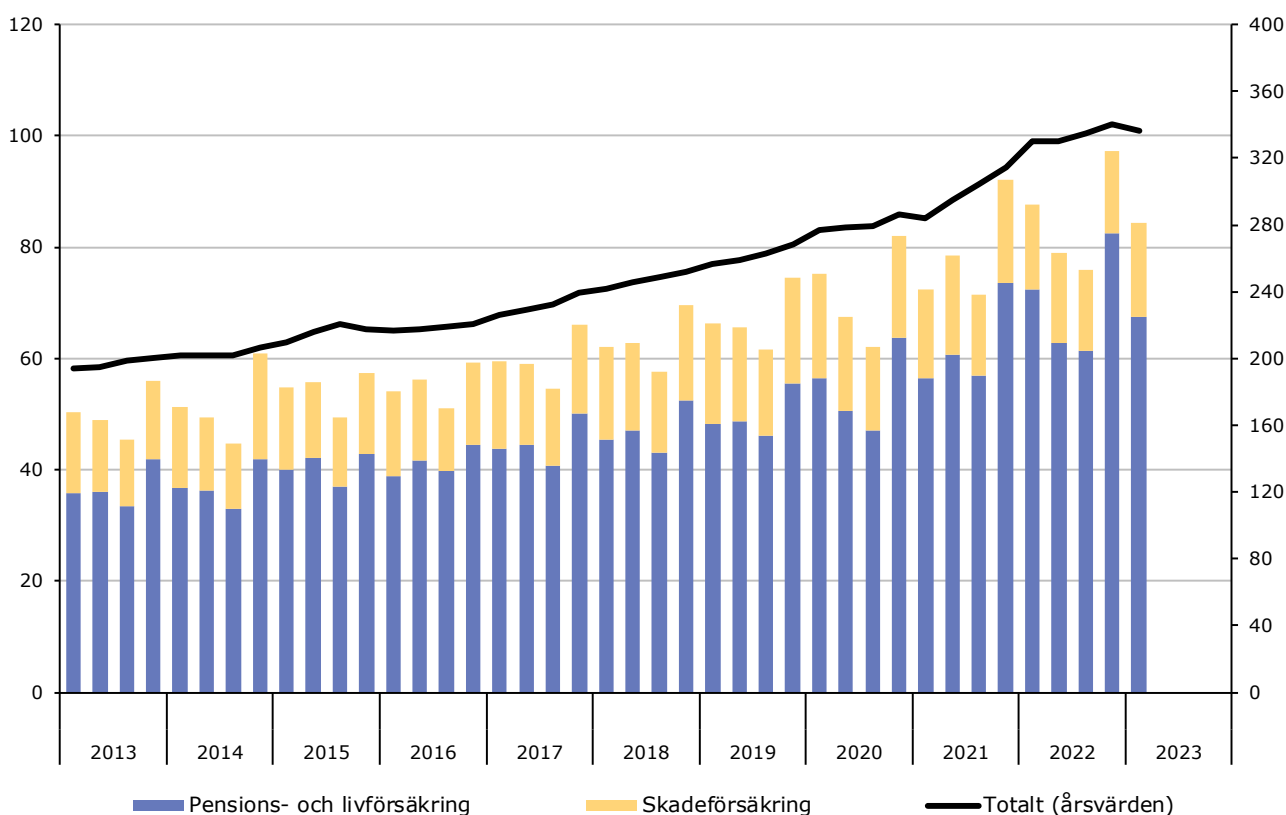
Försäkringsmarknaden

Under det första kvartalet 2023 betalade försäkrings- och tjänstepensionsföretagen ut drygt 84 miljarder kronor i försäkringsersättningar. 80 procent (67,4 miljarder kronor) betalades ut från pensions- och livförsäkringar och 20 procent (16,9 miljarder kronor) betalades ut från olika skadeförsäkringar (se diagram 1). Jämfört med kvartal 1 2022 har utbetalningarna inom pensions- och livförsäkringar minskat med närmare 7 procent (-4,9 miljarder kronor) medan utbetalningarna

inom skadeförsäkring har ökat med närmare 10 procent (1,5 miljarder kronor). Det rullande årsvärdet, det vill säga summan av de fyra senaste kvartalen, uppgick till närmare 337 miljarder kronor för kvartal 1 2023 vilket är lägre än kvartalet innan. Sett ur ett längre perspektiv så har de årsvisa totala utbetalningarna under de senaste tio åren ökat med 74 procent (143 miljarder kronor).

Diagram 1. Utbetalda försäkringsersättningar, 2013–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: I *Pensions- och livförsäkring* ingår både konkurrensutsatta och ej konkurrensutsatta försäkringar. Skadeförsäkring som finns hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår sedan 2016K1 i kategorin *Skadeförsäkring*. För livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag avses utbetalda försäkringsersättningar de utbetalningar som har gjorts till kunder inklusive återköp, utbetald återbäring på grund av återköp samt övrig utbetald återbäring. För skadeförsäkringsföretag avses utbetalda försäkringsersättningar.

Källa: Svensk Försäkring

Antal försäkrings- och tjänstepensionsföretag i Sverige

I början av 2023 bestod försäkringsbranschen i Sverige av 278 företag, varav 244 var svenska företag och 34 var utlandsägda filialer som är verksamma i Sverige. Av de svenska företagen så var 28 livförsäkringsföretag, 16 tjänstepensionsföretag, 175 skadeförsäkringsföretag och 25 understödsföreningar.

Tillstånd för att bedriva försäkringsverksamhet

Ett företag som vill bedriva försäkringsrörelse i Sverige måste ha ett tillstånd från Finansinspektionen (FI) enligt försäkringsrörelselagen (SFS 2010:2043). Utöver svenska och utländska försäkrings- och tjänstepensionsföretag finns även understödsföreningar. Understödsföreningarna ägnar sig åt inbördes bistånd för medlemmarna, till exempel en yrkesgrupp, utan att bedriva affärsmässig försäkringsrörelse. Vanliga ersättningar i understödsföreningar är pensioner, sjukförmåner eller begravningshjälp. Enligt nu gällande lag ska understödsföreningarna avvecklas på sikt och de ingår inte i redovisningen i denna rapport.

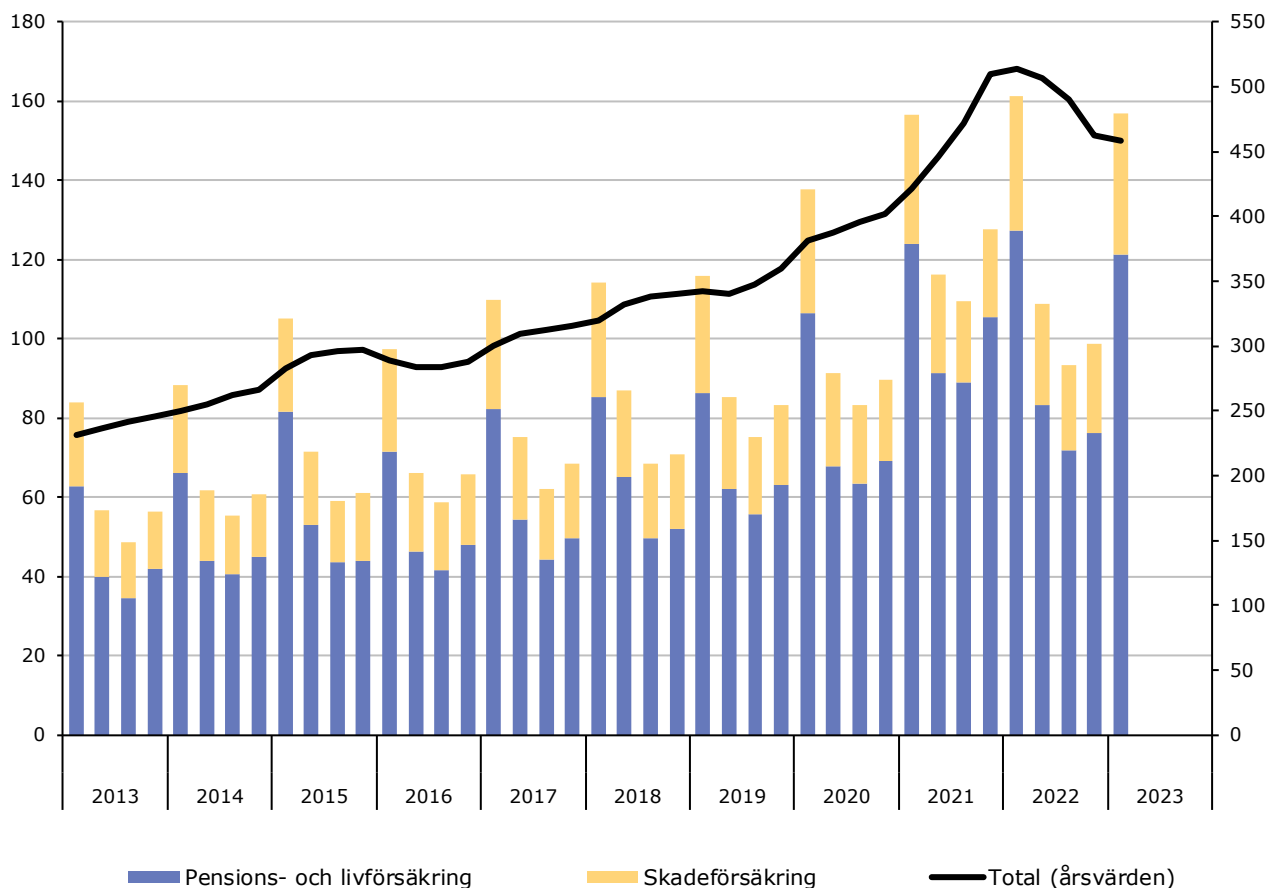
Det betalades in 157 miljarder kronor till försäkrings- och tjänstepensionsföretagen i form av premier till olika försäkringar under det första kvartalet 2023. Av de inbetalda premierna betalades 77 procent (121,4 miljarder kronor) in till pensions- och livförsäkringar, och 23 procent (35,5 miljarder kronor) betalades in till skadeförsäkringar (se diagram 2). Jämfört med det första kvartalet 2022 har premieinbetalningarna till pension- och livförsäkringar minskat med närmare

5 procent (-5,9 miljarder kronor) medan inbetalningarna till skadeförsäkringar har ökat med 5 procent (1,6 miljarder kronor).

Det rullande årsvärdet, summan av de fyra senaste kvartalen, uppgick till knappt 458 miljarder kronor för kvartal 1 2023. Jämfört med för tio år sedan så har de årsvisa premieinkomsterna ökat med 98 procent (227 miljarder kronor).

Diagram 2. Premieinbetalningar 2013–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Avser premieinkomster för skadeförsäkring och inbetalda premier (premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital) för pensions- och livförsäkring. I *Pensions- och livförsäkring* ingår både konkurrensutsatta och ej konkurrensutsatta försäkringar. Skadeförsäkring som finns hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen särredovisas i Finansinspektionens tillsynsrapportering sedan 2016K1, och ingår fr.o.m. samma kvartal i kategorin *Skadeförsäkring*.

Källa: Svensk Försäkring.

Inbetalda premier och utbetalda ersättningar

Premier för försäkring betalas in i förskott för ett visst försäkringsskydd under en viss tid. Det innebär att det vanligtvis finns en fördröjning mellan inbetalning av premie och utbetalning av en eventuell ersättning för de fall en skada uppstår. För pensions- och livförsäkringar dröjer det vanligtvis många år mellan inbetalning av premier och utbetalning i form av pension eller annat sparande. Premierna ska även täcka driftskostnader och andra kostnader, till exempel lokalkostnader och löner för försäkringsföretagens anställda.

Skadeförsäkringsmarknaden

De totala premieinkomsterna för skadeförsäkringar uppgick till 35,3 miljarder kronor under det första kvartalet 2023.

Knappt 97 procent – 34,2 miljarder kronor – av premieinkomsterna kan hänföras till skadeförsäkringsföretag (se tabell 1). Även vissa livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag har skadeförsäk-

ringar, främst i form av sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring. Drygt 3 procent – 1,1 miljarder kronor – av premieinkomsterna för skadeförsäkringar gick till livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen. Premieinkomster för skadeförsäkringar hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte i den fortsatta redovisningen i denna rapport.

Tabell 1. Premieinkomster till skadeförsäkringar

Miljarder kronor och procent

Företagstyp	Kvartalsvärden		Förändring	
	2022K1	2023K1	Mdr kr	Procent
Försäkringsgren				
Skadeförsäkringsföretag	32,60	34,20	1,60	4,91
Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring	5,32	5,86	0,54	10,09
Företags- och fastighetsförsäkring	10,54	11,10	0,56	5,35
Hem- och villaförsäkring	5,22	5,61	0,39	7,44
Trafik- och motorfordonsförsäkring	8,81	8,36	-0,45	-5,10
Övrig skadeförsäkring	2,72	3,28	0,56	20,67
Livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag	1,32	1,11	-0,21	-16,22
Sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring	1,08	1,11	0,03	2,54
Övrig skadeförsäkring	0,24	0,00	-0,24	-100,00
Skadeförsäkring, totalt	33,93	35,31	1,39	4,09

Anm.: I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övrig skadeförsäkring* ingår övrig egendomsförsäkring (till exempel djurförsäkring och produktförsäkring), kredit- och borgensförsäkring, rättsskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring- och avgångsbidragförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Detaljerade uppgifter finns att hämta i Svensk Försäkrings statistikdatabas:

www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/

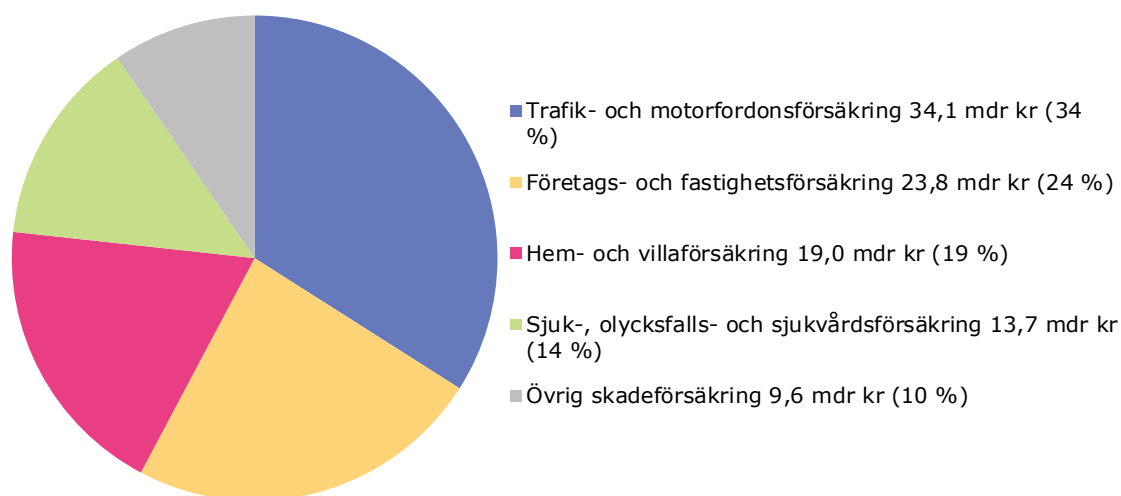
Under de senaste fyra kvartalen (2022K2-2023K1) uppgick premieinkomsterna till sammanlagt 100,2 miljarder kronor för skadeförsäkringsföretag. Premieinkomsterna för trafik- och motorfordonsförsäkringar utgjorde drygt en tredjedel (34 procent motsvarande 34,1 miljarder kronor) av dessa (se diagram 3).

Vidare utgjorde inbetalda premier till företags- och fastighetsförsäkringar 24 procent (23,8 miljarder

kronor) av premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretagen under det senaste året. Hem- och villaförsäkringar stod för nästan en femtedel (19 procent eller 19,0 miljarder kronor) och sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkringar stod för 14 procent (13,7 miljarder kronor) av premieinkomsterna. Resterande skadeförsäkringar hos skadeförsäkringsföretagen omfattade 10 procent (9,6 miljarder kronor) av premieinkomsterna.

Diagram 3. Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag fördelat per produktområde, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen 2022K2-2023K1)

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Skadeförsäkring som finns hos livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte. I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övrig skadeförsäkring* ingår övrig egendomsförsäkring (till exempel djurförsäkring och produktförsäkring), kredit- och borgensförsäkring, rättsskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring och avgångsbidragsförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Diagram 4 visar premieinkomster per kvartal för skadeförsäkringsföretagen fördelat på produktområde. Jämfört med motsvarande kvartal året innan har premieinkomsterna under det första kvartalet 2023 ökat med 1,6 miljarder kronor – en ökning med 5 procent.

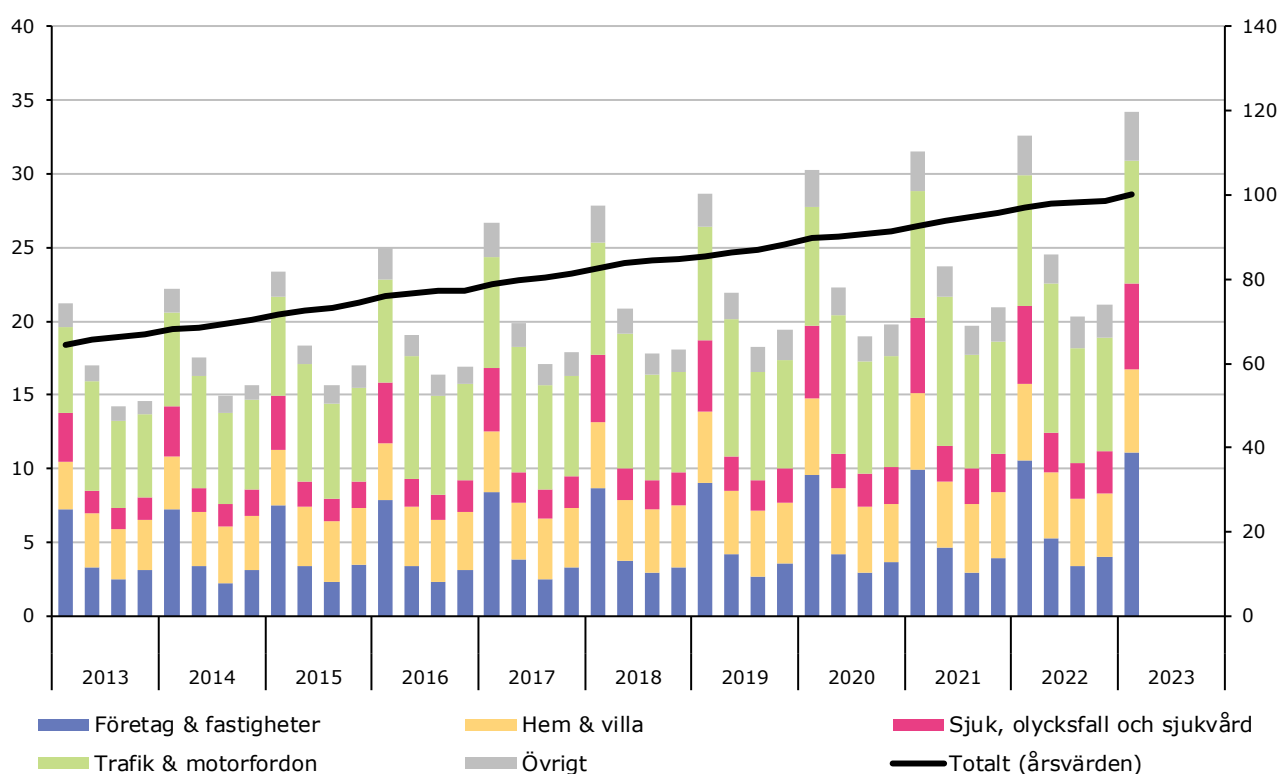
Premieinkomsterna för sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring har ökat med 10 procent (537 miljoner kronor) jämfört med kvartal 1 2022. Vidare har också premieinkomster för företags- och fastighetsförsäkringar ökat med drygt 5

procent (563 miljoner kronor) och hem- och villaförsäkring har ökat med drygt 7 procent (388 miljoner kronor). För trafik- och motorfordonsförsäkringar har premieinkomsterna minskat med 5 procent (449 miljoner kronor).

Premieinkomsterna har historiskt ökat stadigt under en längre tid. Under de senaste tio åren har de årliga premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretag ökat med totalt 56 procent (35,8 miljarder kronor).

Diagram 4. Premieinkomster för skadeförsäkringsföretag per produktområde, 2013–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Skadeförsäkring som finns i livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte. I *Företags- och fastighetsförsäkring* ingår även ansvarsförsäkring samt sjöfarts-, luftfarts- och transportförsäkring. I *Övrig skadeförsäkring* ingår övrig egendomsförsäkring (till exempel djurförsäkringar och produktförsäkringar), kredit- och borgensförsäkring, rättskyddsförsäkring, assistansförsäkring, trygghetsförsäkring vid arbetsskada, inkomstförsäkring samt avgångsbidragsförsäkring.

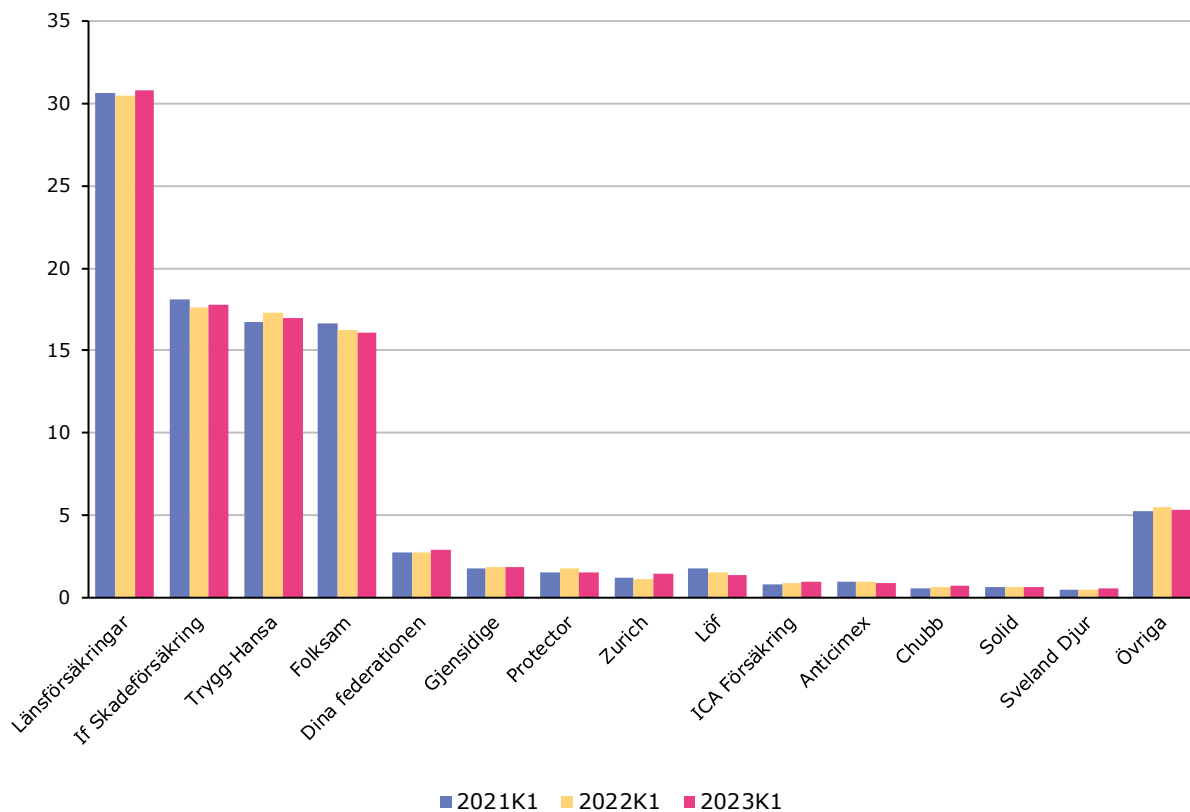
Källa: Svensk Försäkring.

Det rullande årsvärdet, summan av de fyra senaste kvartalen, för premieinkomsterna för skadeförsäkringsföretagen uppgick kvartal 1 2023 till totalt 100,2 miljarder kronor. Länsförsäkringar,

If Skadeförsäkring, Trygg Hansa och Folksam stod tillsammans för 81,7 procent av premieinkomsterna (se diagram 5).

Diagram 5. Marknadsandelar för skadeförsäkringsföretag i procent av årliga premieinkomster, per företagsgrupp/företag

Procent

Anm.: Diagrammet visar andelar av premieinkomster de senaste fyra kvartalen (rosa staplar) samt för motsvarande årsperioder ett respektive två år tidigare (gula respektive blå staplar). Premieinkomster för livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens skadeförsäkringar ingår inte. Med anledning av samgåendet mellan Trygg-Hansa och Moderna från 2022K2 har marknadsandelarna summerats även historiskt i detta diagram i staplarna för Trygg-Hansa.

Källa: Svensk Försäkring.

Marknadsandelar i statistikdatabasen

Marknadsandelar för olika produktområden inom skadeförsäkringsmarknaden finns i statistikdatabasen: [Snabba fakta om försäkringsföretagen](#)

Anmälda skador inom egendomsförsäkringar

Under de fyra senaste kvartalen, dvs andra kvartalet 2022 till och med första kvartalet 2023, anmäldes drygt 3,0 miljoner skador inom egendomsförsäkringar: motorfordonsförsäkring, trafikförsäkring, hemförsäkring, villahemförsäkring, fritidshusförsäkring, båtförsäkring samt företags- och fastighetsförsäkring (se diagram 6).

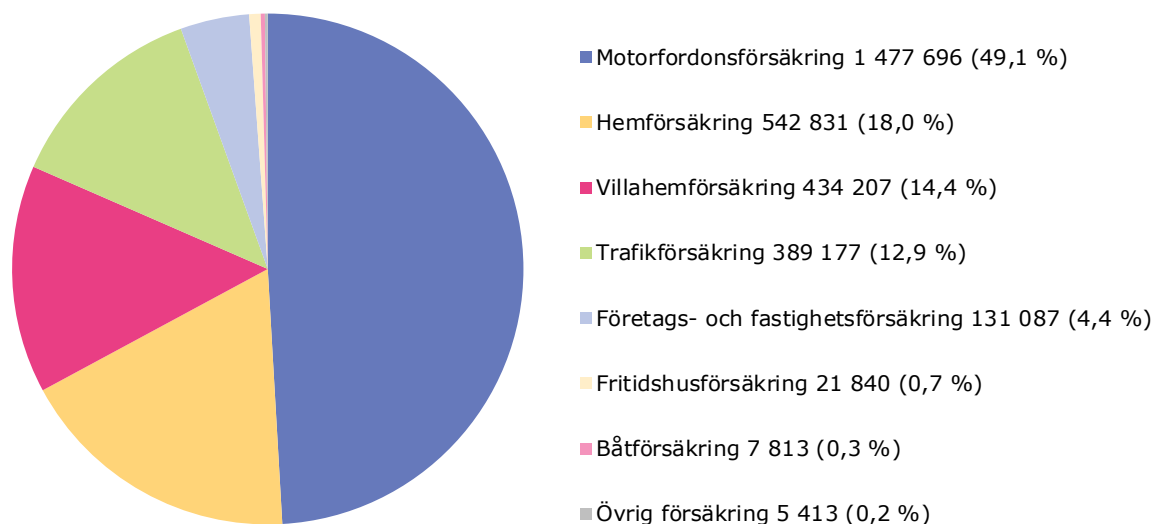
Nästan hälften (49 procent) av de anmälda skadorna under det senaste året var inom motorfordonsförsäkringar, som är ett frivilligt

komplement till den obligatoriska trafikförsäkringen.

Det är framför allt personbilar som skadas och det handlar mestadels om glasskador, till exempel skador på vindrutor, samt vagnskador. Till trafikförsäkringen, som är lagstadgad, anmäldes drygt 389 000 skador (13 procent av skadeanmälningarna). Omkring en tredjedel (32 procent) av de anmälda skadorna var inom hem- och villaförsäkringar.

Diagram 6. Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen 2022K2-2023K1)

Antal anmälda skador och andel i procent

Anm.: Omfattar även skador inom eventuella tilläggförsäkringar. I *Övrig försäkring* ingår bland annat djurförsäkring och produktförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Trafikförsäkringen och kompletterande motorfordonsförsäkringar

Inom EU ska varje motordrivna fordon som brukas i trafik ha en *trafikförsäkring* som skyddar mot vissa skador som sker vid en olycka. För föraren som orsakat olyckan täcks dock inte skador på det egna fordonet. Som kompletterande skydd kan fordonsägaren teckna en separat *motorfordonsförsäkring*.

Trafikförsäkring krävs för motorfordon som brukas i trafik. Hit hör även vissa motorfordon som inte är registrerade, t.ex. motorfordon inom moped klass II, vilket bland annat innefattar vissa elcyklar. Fordon som är registrerade i trafik men saknar motor (till exempel släpvagnar och husvagnar) kräver inte trafikförsäkring.

Motorfordonsförsäkringar kan tecknas för alla fordon i trafik, även sådana som inte är registrerade i fordonsregistret. Motorfordonsförsäkringar kan även tecknas för ej motordrivna fordon, såsom släpvagnar och husvagnar.

Detaljerade uppgifter om bland annat orsaker till skada finns att hämta i Svensk Försäkrings statistikdatabas: www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/.

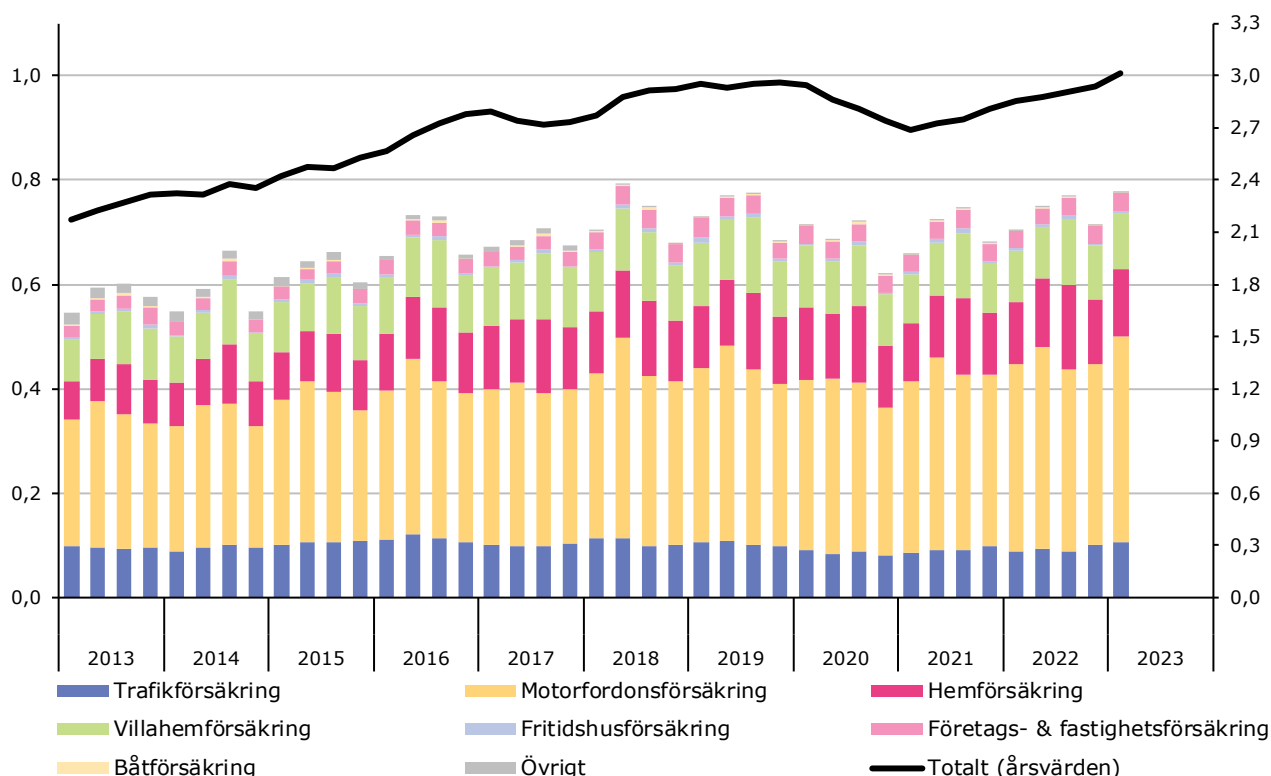
Antalet anmälda skador inom egendomsförsäkringar ökade med drygt 10 procent (72 000 skadeanmälningar) första kvartalet 2023, jämfört med motsvarande kvartal året innan. Ökningen syns inom flera försäkringsgrenar. Anmälda skador inom trafik- och motorfordonsförsäkringar ökade med 20 procent (17 600 skadeanmälningar) respektive 10 procent (36 100 skadeanmälningar). Vidare ökade också antalet anmälda skador inom hemförsäkring med 8 procent (9 200 skadeanmälningar), villahemförsäkringen med 9 procent (8 700 skadeanmälningar) och företags- och

fastighetsförsäkringar med 3 procent (900 skadeanmälningar). Inom fritidshusförsäkringar var det däremot en minskning av antalet anmälda skador, med 9 procent (- 500 skadeanmälningar) jämfört med kvartal 1 2022.

Sett över längre tid så har antalet anmälda skador inom egendomsförsäkringar ökat markant. Under den senaste tioårsperioden har det rullande årsvärdet ökat med 39 procent, från 2,2 miljoner till drygt 3,0 miljoner skadeanmälningar årligen.

Diagram 7. Antal anmälda skador inom egendomsförsäkringar, 2013–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Antal miljoner skadeanmälningar

Anm.: Omfattar även skador inom eventuella tilläggförsäkringar. I Övrig försäkring ingår bland annat djurförsäkring och produktförsäkring.

Källa: Svensk Försäkring.

Hemförsäkring, villaförsäkring och villahemförsäkring

Hemförsäkring täcker alla saker som försäkringstagaren äger, hyr eller lånar för sitt privata bruk. Husägare kan som komplement till hemförsäkringen teckna en villahemförsäkring som även täcker skador som kan uppkomma på själva fastigheten eller tomten. En villahemförsäkring är en kombinerad hemförsäkring och villaförsäkring.

Pensions- och livförsäkringsmarknaden

Drygt 121 miljarder kronor betalades in i premier till pensions- och livförsäkringar under det första kvartalet 2023. Av dessa inbetalningar så gick 115 miljarder kronor till konkurrensutsatta

försäkringar och drygt 6 miljarder kronor till ej konkurrensutsatta försäkringar (se tabell 2). Endast konkurrensutsatta försäkringar ingår i den fortsatta redovisningen i denna rapport.

Tabell 2. Inbetalda premier till pensions- och livförsäkringar

Produktområde	Kvartalsvärden		Förändring	
	2022K1	2023K1	Mdr kr	Procent
Konkurrensutsatt försäkring	119,36	114,97	-4,40	-3,68
Tjänstepensionsförsäkring via valcentral	46,82	49,25	2,43	5,19
Tjänstepensionsförsäkring utanför valcentral	17,81	20,24	2,43	13,63
Privat kapitalförsäkring	51,60	42,38	-9,22	-17,87
Privat pensionsförsäkring	0,35	0,33	-0,02	-5,98
Livförsäkring, övrigt	2,79	2,78	-0,01	-0,48
Ej konkurrensutsatt försäkring	7,92	6,44	-1,48	-18,68
Tjänstepensionsförsäkring utanför valcentral	7,16	4,70	-2,47	-34,43
Livförsäkring, övrigt	0,76	1,74	0,99	130,52
Pensions- och livförsäkring, totalt	127,28	121,41	-5,88	-4,62

Anm.: Tabellen visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig konkurrensutsatt försäkring* ingår premiebefrielseförsäkring, grupplivförsäkring och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. I *Övrig ej konkurrensutsatt försäkring* ingår premier för viss sjukförsäkring och grupplivförsäkring som inte är utsatta för konkurrens. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

Källa: Svensk Försäkring.

Konkurrensutsatta försäkringar och valcentraler

En *konkurrensutsatt försäkring* innebär att arbetsgivare eller anställd kan välja mellan flera försäkringsgivare. Det finns ej konkurrensutsatta tjänstepensionsförsäkringar, där denna möjlighet inte ges. Utöver vissa tjänstepensionsförsäkringar så räknas Alectas sjukförsäkrings- och premiebefrielsepremier och samtliga premier till Afa Livförsäkring, Afa Sjukförsäkring samt Afa Trygghetsförsäkring som ej konkurrensutsatta försäkringar.

Med *tjänstepensionsförsäkring via valcentral* avses en tjänstepensionsförsäkring där den anställde själv kan välja försäkringsgivare via en valcentral som förmedlar premien från arbetsgivaren till försäkringsgivaren. Olika kollektivavtalsområden har olika valcentraler. Premier för kollektivavtalade tjänstepensionsförsäkringar kan också förmedlas utanför valcentraler.

Detaljerade uppgifter finns att hämta i Svensk Försäkrings statistikdatabas:

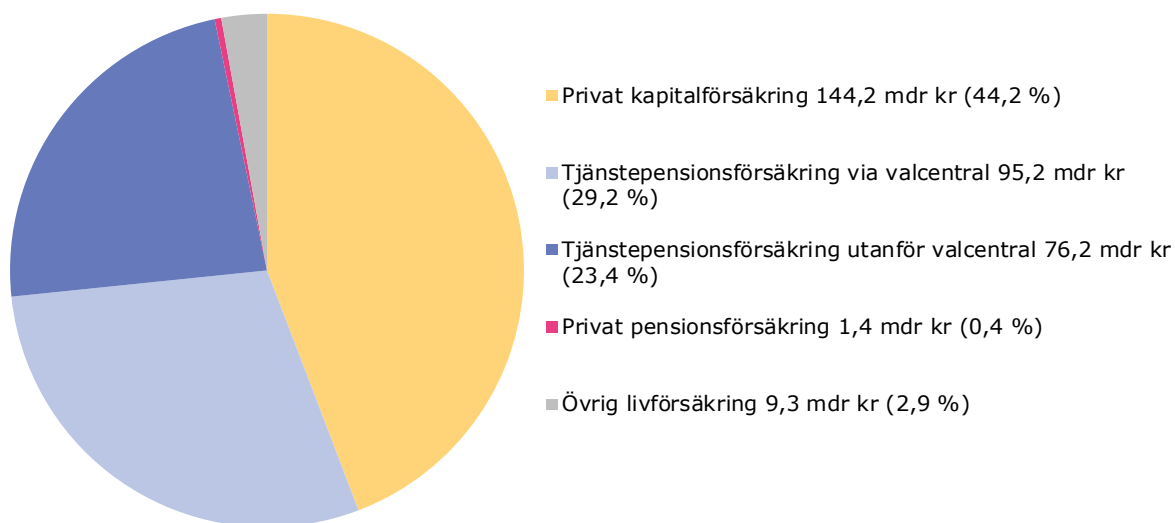
www.svenskforsakring.se/statistik/statistikdatabas/

Under de fyra senaste kvartalen, kvartal 2 2022 till och med kvartal 1 2023, betalades det in sammanlagt 326 miljarder kronor i premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar. Tjänstepensionsförsäkringar stod för den största delen, 53 procent (171,4 miljarder kronor), av

de inbetalda premierna under de senaste fyra kvartalen. Den största delen av tjänstepensionsförsäkringarna gick via valcentraler. Vidare avsåg 44 procent (144,2 miljarder kronor) av inbetalningarna premier för privata kapitalförsäkringar, (se diagram 8).

Diagram 8. Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar årsvärden (summan av de fyra senaste kvartalen 2022K2-2023K1), fördelat per produktområde

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Diagrammet visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig livförsäkring* ingår premiefrielse-, gruppliv- och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

Källa: Svensk Försäkring.

Tjänstepension och tjänstepensionsförsäkring

Tjänstepension kan betalas av arbetsgivare som ett komplement till den allmänna pensionen. Mer än 90 procent av alla anställda i Sverige har tjänstepension. I de fall arbetsgivaren erbjuder tjänstepension så är det vanligt att pensionsåtagandet sker via en *tjänstepensionsförsäkring*, vilket ger arbetsgivaren rätt till skatteavdrag. I det som sorterar under *tjänstepensionsförsäkring utanför valcentral* i statistiken ingår även kapitalförsäkring för tjänstepension, vilket till exempel kan användas vid så kallad direktpension.

Tjänstepension upphandlas i de flesta fall i kollektivavtal mellan fack och arbetsgivare. De flesta tjänstepensionsförsäkringar innebär att individen kan välja sparform själv, för hela eller delar av kapitalet, via valcentraler. För en annan del av tjänstepensionerna så har kollektivavtalsparterna valt sparform. Läs mer om de olika sparformerna i faktarutan på sidan 17.

Vissa arbetsgivare har inte kollektivavtalade tjänstepensioner; arbetsgivaren kan i sådana fall välja att teckna eget – individuellt – tjänstepensionsavtal.

Kapitalförsäkring

Det finns flera typer av kapitalförsäkring i denna statistik. *Kapitalförsäkring för tjänstepension* ingår i produktområdet tjänstepensionsförsäkring och inkluderar kapitalförsäkringar som har sitt upphov i tjänstepensionsutfästelser (exempelvis direktpension). *Privat kapitalförsäkring* kan vara företagsägd och privatägd. Den inkluderar kapitalförsäkringar av sparandetyper enligt skattekategori K. Kapitalförsäkring i form av *grupplivförsäkringar* rapporteras i produktområdet Övrig livförsäkring.

Diagram 9 visar premieinbetalningar till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per kvartal. De sammanlagda premieinbetalningarna har minskat med 4,4 miljarder kronor första kvartalet 2023 jämfört med motsvarande kvartal året innan. Det motsvarar en minskning med närmare 4 procent.

Premieinbetalningarna till privat kapitalförsäkring minskade med 18 procent (-9,2 miljarder kronor), jämfört med kvartal 1 2022. Premieinbetalningarna till tjänstepension utanför valcentral ökade med närmare 14 procent (2,4 miljarder kronor) och premieinbetalningar till tjänstepension via valcentraler ökade med drygt 5 procent (2,4 miljarder kronor). Den kapitalförsäkring för tjänstepension som inte innehåller en tjänstepensionsutfästelse ska redovisas i kategorin privat kapitalförsäkring.

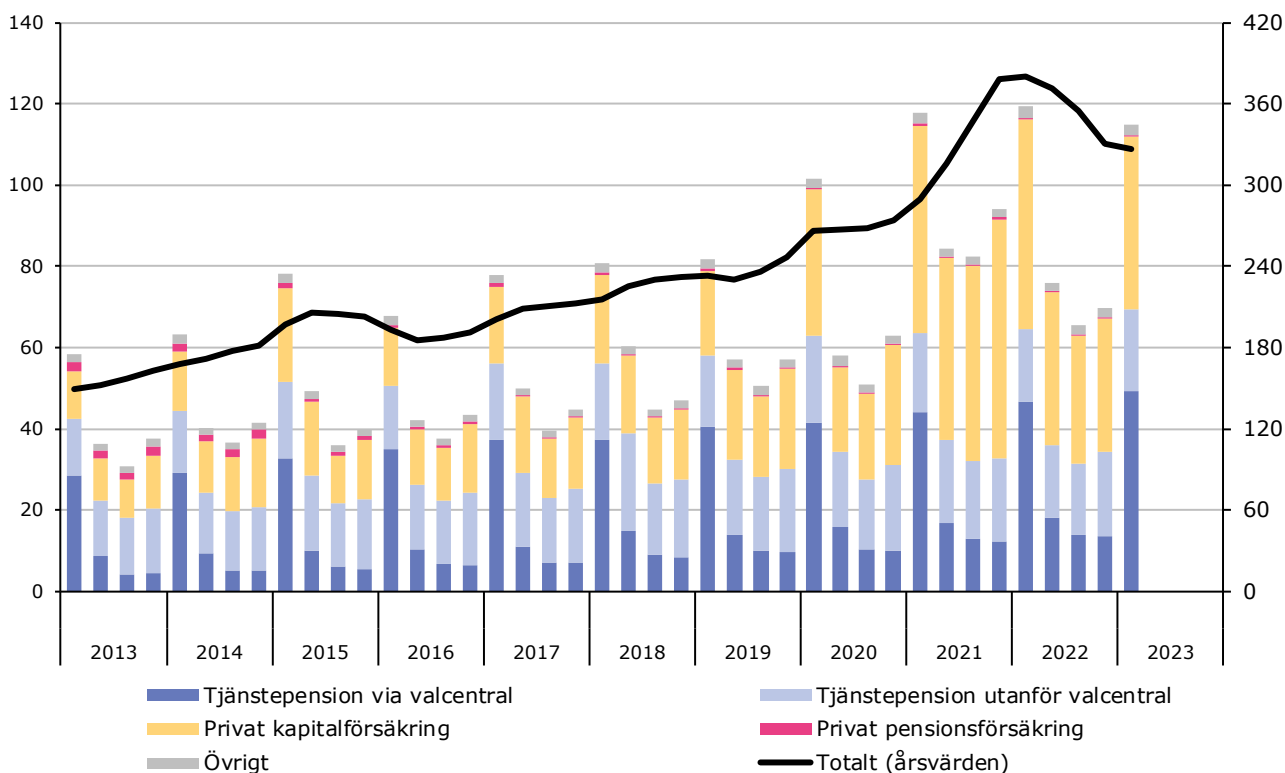
Detta innebär att kategorin privat kapitalförsäkring kan innehålla både privatägd och företagsägd kapitalförsäkring.

Inbetalningarna till privata pensionsförsäkringar minskade kraftigt inför att avdragsrätten avskaffades 2016, och har sedan dess minskat något ytterligare. Första kvartalet 2023 skedde det en minskning med 6 procent (-0,02 miljarder kronor) av inbetalda premier till privata pensionsförsäkringar jämfört med motsvarande kvartal året innan.

Sett ur ett längre perspektiv så har de årliga premieinbetalningarna till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar ökat med 119 procent (177 miljarder kronor) under de senaste 10 åren.

Diagram 9. Inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar per produktområde 2013–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Diagrammet visar inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I *Övrig livförsäkring* ingår premiebefrielseförsäkring, grupplivförsäkring och sjukförsäkring som inte tecknats av arbetsgivare i anslutning till anställning utan av "privat" försäkringstagare, där sjukförsäkring avser sådan som inte kan sägas upp av försäkringsföretaget och därför klassas som livförsäkringsrörelse. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

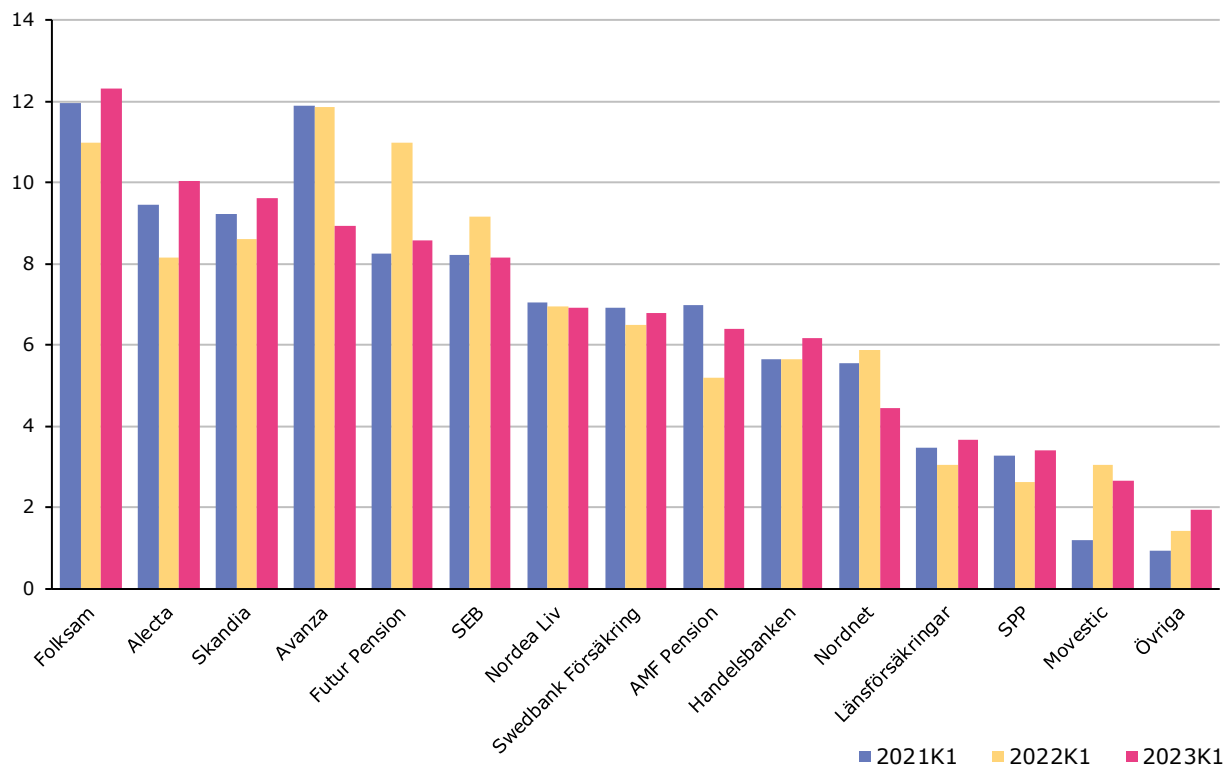
Källa: Svensk Försäkring.

Det rullande årsvärdet för premieinbetalningarna till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar uppgick till 326 miljarder kronor första kvartalet 2023.

Närmare en tredjedel (32 procent) av de inbetalda premierna gick till Folksam, Alecta och Skandia (se diagram 10).

Diagram 10. Marknadsandelar i procent av årliga inbetalda premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar, per företagsgrupp/företag

Procent

Anm.: Diagrammet visar andelar av inbetalda premier till konkurrensutsatta försäkringar de senaste fyra kvartalen (rosa staplar) samt för motsvarande årsperioder ett respektive två år tidigare (gula respektive blå staplar). I inbetalda premier ingår inte uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. Skadeförsäkring inom livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagen ingår inte.

Källa: Svensk Försäkring.

Marknadsandelar i statistikdatabasen

Marknadsandelar för olika produktområden inom livförsäkringsmarknaden, t.ex. för tjänstepensionsförsäkringar, finns i statistikdatabasen:

[Snabba fakta om försäkringsföretagen](#)

Livförsäkringssparande

Av de 115 miljarder kronor som betalades in i premier till konkurrensutsatta pensions- och livförsäkringar under det första kvartalet 2023, så avser majoriteten – 112 miljarder kronor – ett livförsäkringssparande i form av tjänstepensionsförsäkringar, privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar. De resterande knappa 3 miljarderna är inbetalningar till bland annat premiebefrielseförsäkringar, grupplivförsäkringar och sjukförsäkringar.

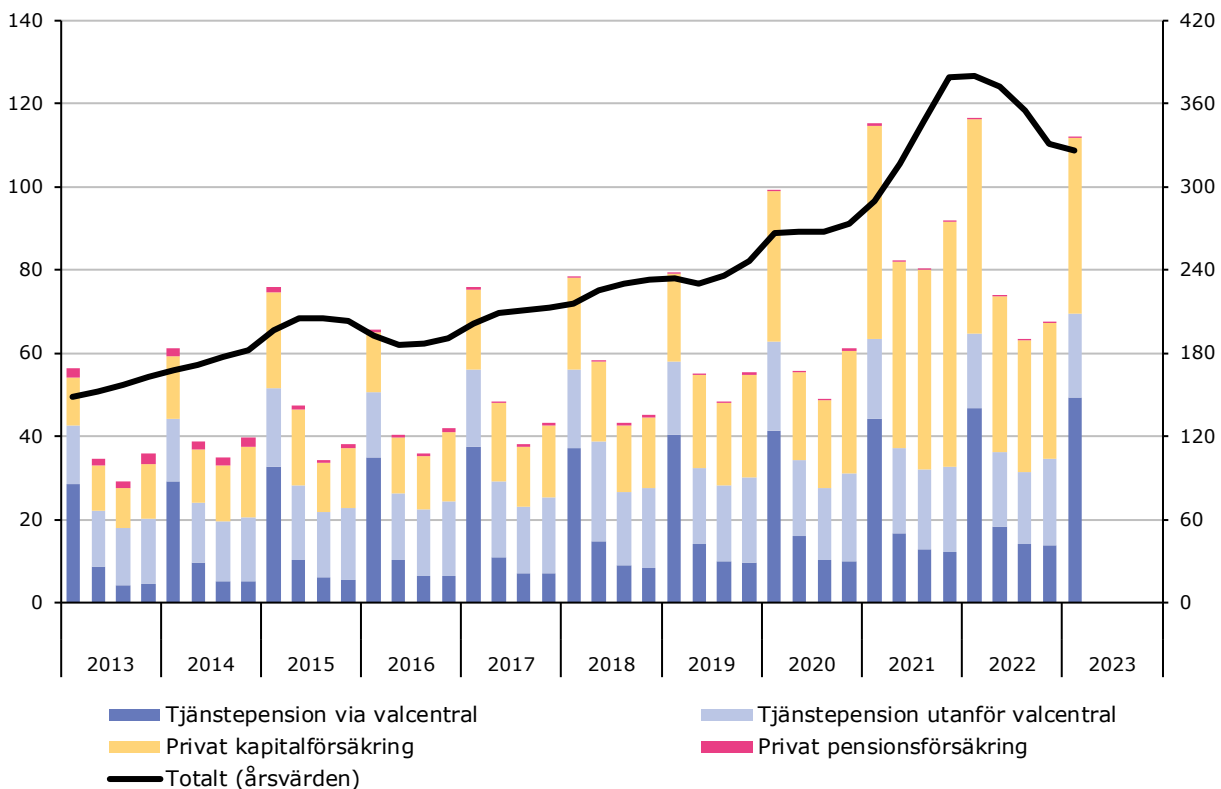
Över 67 procent av livförsäkringssparandet utgjordes av sparande i tjänstepension.

Resterande knappa 33 procent av livförsäkringssparandet utgjordes av sparande i privata kapitalförsäkringar och privata pensionsförsäkringar. Av tjänstepensionssparandet avsåg den största delen av premierna valcentraler. Denna andel varierar dock kraftigt mellan kvartalen (se diagram 11).

Sparandet i tjänstepensionsförsäkringar har ökat trendmässigt över en längre tid. Det privata livförsäkringssparandet varierar mer, men har även det ökat kraftigt ur ett längre perspektiv.

Diagram 11. Livförsäkringssparande, konkurrensutsatta försäkringar, 2013–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Avser inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

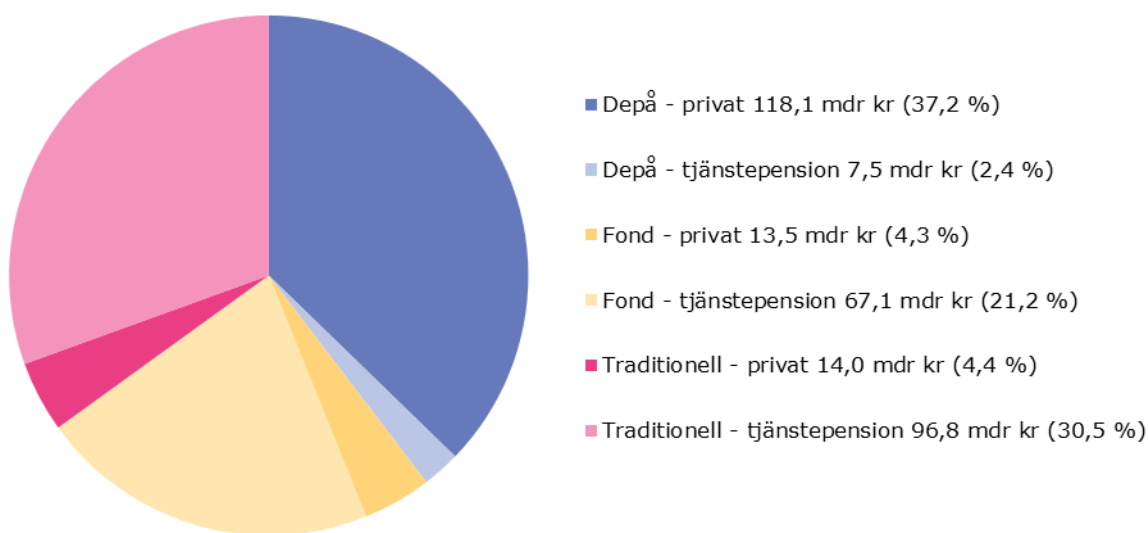
Källa: Svensk Försäkring.

Livförsäringssparande kan ske i traditionell försäkring, fondförsäkring eller depåförsäkring. Enligt årsvärdet för första kvartalet 2023 placerades 40 procent i depåförsäkring, 35 procent i traditionell försäkring och 25 procent i fondförsäkring (se diagram 12). Över hälften

(56 procent) av sparandet i tjänstepensionsförsäkringar skedde som traditionell försäkring, medan majoriteten (81 procent) av det privata livförsäringssparandet skedde som depåförsäkring.

Diagram 12. Livförsäringssparande fördelat på sparform, konkurrensutsatta försäkringar, årsvärde (summan av de fyra senaste kvartalen, 2022K2–2023K1)

Miljarder kronor och andel i procent

Anm.: Avser inbetalda premier exklusive uppräknade fribrev och inflyttat försäkringskapital. I "privat" ingår privat kapitalförsäkring och privat pensionsförsäkring. Både företag och privatpersoner kan spara i privata kapitalförsäkringar.

Källa: Svensk Försäkring.

Traditionell försäkring, fondförsäkring och depåförsäkring

Vid *traditionell försäkring* väljer försäkringsföretagen hur kapitalet ska förvaltas, och de bär den finansiella risken. Traditionell försäkring kan vara förmånsbestämd respektive premiebestämd. Med *förmånsbestämd försäkring* avses försäkring för vilken förmånen bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen. Med *premiebestämd försäkring* avses försäkring för vilken premien bestäms som ett fast periodiskt belopp eller en viss procent av lönen.

Med *fondförsäkring* avses en livförsäkring vars premier enbart får placeras i fondandelar. Försäkringstagaren anvisar själv hur premier och avkastning placeras i en eller flera fonder. Fondandelarna ägs av försäkringsföretaget för försäkringstagarens räkning.

Med *depåförsäkring* avses en livförsäkring vars premier placeras i värdepapper eller i fondandelar. Försäkringstagaren kan själv välja vilka värdepapper eller fondandelar som premierna placeras i. Dessa placeras i en depå. Om premier enbart får placeras i fondandelar, anses en sådan försäkring vara en fondförsäkring.

Inflyttat försäkringskapital

Sedan mitten av 2000-talet är det möjligt att i vissa försäkringsavtal inom tjänstepensionsförsäkring och övrig livförsäkring flytta hela eller delar av det sparade försäkringskapitalet till ett annat försäkringsföretag. Flytträtten har utökats successivt över tid och i april 2021 infördes till exempel lagstiftning som innebär ett tak för de flyttavgifter som får tas ut vid flytt av individuella fond- och depåförsäkringar.

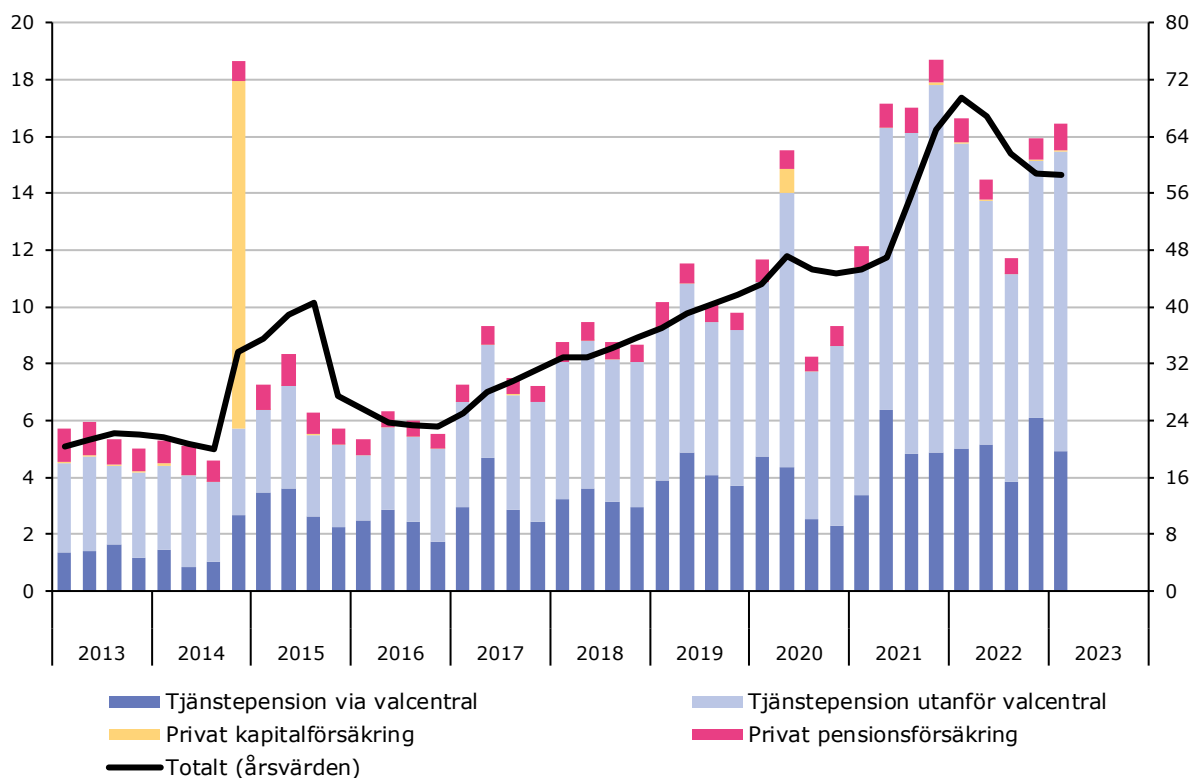
Under det första kvartalet 2023 flyttades drygt 16 miljarder kronor av försäkringskapitalet (se diagram 13). Jämfört med motsvarande kvartal året innan har det inflyttade kapitalet minskat med

1 procent (-0,2 miljarder kronor). Flyttar av privat pensionsförsäkring har minskat med 15 procent (-0,1 miljarder kronor) och flyttar av tjänstepension via respektive utanför valcentral har minskat med drygt 1 procent (-0,1 miljarder kronor) respektive 2 procent (-0,2 miljarder kronor).

Sett ur en längre tidsperiod har det flyttade försäkringskapitalet däremot ökat kraftigt. Det rullande årsvärdet har ökat från drygt 22 miljarder kronor till närmare 59 miljarder kronor under de senaste 10 åren. Flyttar av tjänstepensionskapital utanför valcentraler står för den största delen av ökningen för tjänstepensionsförsäkring.

Diagram 13. Inflyttat försäkringskapital per produktområde, 2013–2023

Kvartalsvärden (stapel, vänster axel) och rullande årsvärden (linje, höger axel)
Miljarder kronor

Anm.: Inflyttat försäkringskapital avser hela det försäkringskapital (inkl. återbäringskapital) som överförs genom inflyttning från annat företag, eller inom ett företag. Även inkomna premier (kapital) som avser beståndsöverlåtelser till företaget ingår, även ifall sådana belopp redovisas över balansräkningen. Flera av nivåförändringarna beror på att flytträtten successivt utökats till fler avtalsområden och att det därmed frigjorts mer kapital som kan flyttas. Nivåförändringen det fjärde kvartalet 2014 beror till stor del på att det flyttades sammanlagt 12,2 miljarder kronor till Nordea Livförsäkring i Sverige från Nordea Livförsäkring i Finland genom en beståndsöverlåtelse. De senaste årens goda kapitalavkastning på det förvaldade försäkringskapitalet bidrar till ökningen av det inflyttade kapitalet. Det är inte säkert att detta innebär att antalet flyttar har ökat.

Källa: Svensk Försäkring.

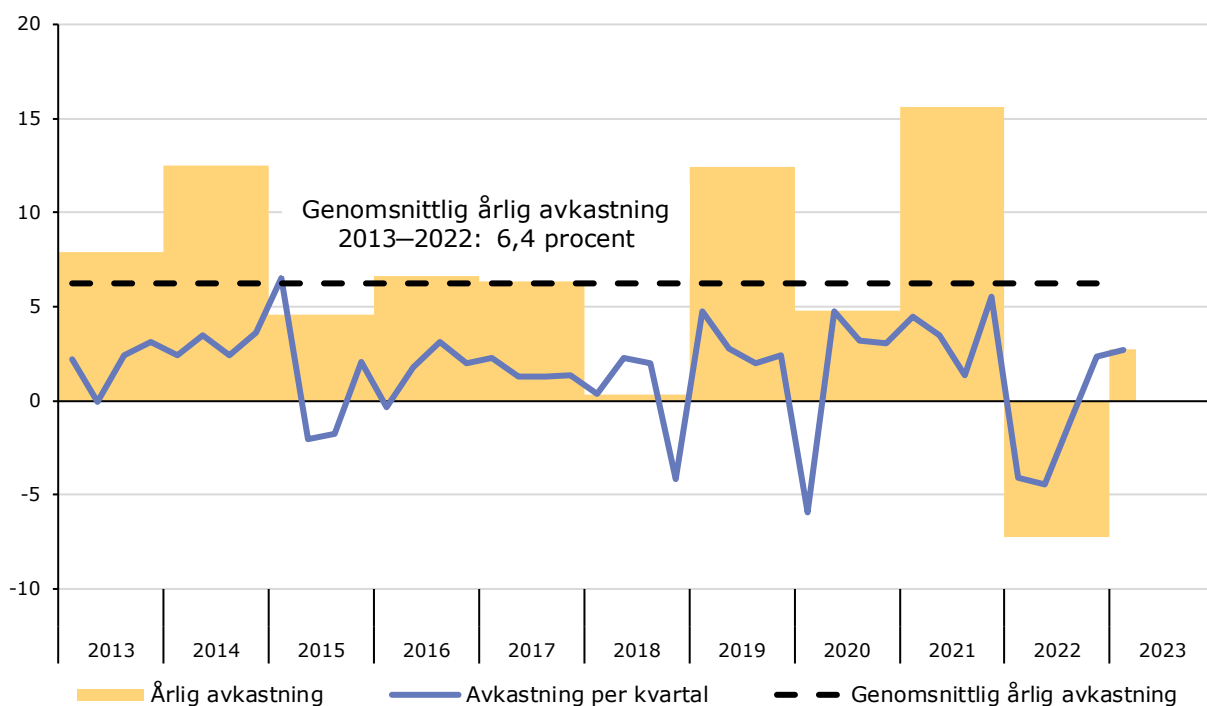
Totalavkastning

Totalavkastningen är ett mått på värdeförändring och direktavkastning på de tillgångar som förvaltas av försäkringsföretagen för försäkringstagarnas räkning. Avkastningen på livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens tillgångar är betydelsefull eftersom den påverkar nivån på de framtida pensionsutbetalningarna.

För det första kvartalet 2023 var den genomsnittliga totalavkastningen på livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens tillgångar 2,7 procent. Den positiva avkastningen för kvartal 1 2023 är främst en följd av uppgångar på aktiemarknaderna i Sverige och globalt under inledningen av året

Diagram 14. Genomsnittlig totalavkastning på tillgångar som förvaltas av svenska livförsäkrings- och tjänstepensionsföretag, 2013–2023

Procent

Anm.: Totalavkastningen är beräknad som ett medelvärde av livförsäkrings- och tjänstepensionsföretagens avkastningar, viktat med marknadsvärdet på de tillgångar som företagen förvaltar.

Källa: Svensk Försäkring.

Svensk Försäkring

SFS - Svensk Försäkring Service AB
Box 24043
104 50 Stockholm

08-522 785 00

info@insurancsweden.se